

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

03/139-01 imf

Oslo 15.12.03

Samfunnssikkerhet og kriminalitetsforebygging i ny plan- og bygningslov

Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD) er et regjeringsoppnevnt råd, underlagt justisministeren. Rådet oppnevnes for 3 år av gangen og er nå inne i sin 8 periode. Utvikling av trygge lokalsamfunn og sammenhengen mellom de fysiske omgivelsene og kriminalitetsutviklingen har i mange år opptatt KRÅD. Vi tillater oss derfor å gi noen synspunkter på planlovutvalgets forslag til ny plan- og bygningslov sett i et kriminalitetsforebyggende perspektiv.

Samfunnssikkerhet innføres som nytt begrep i forslag til ny plan- og bygningslov. Dette ser KRÅD svært positivt på. I formålsparagrafen, jfr §1.1, beskrives noe av formålet med plan- og bygningsloven som å fremme trygghet og sikkerhet gjennom planlegging. Det er meget viktig at planleggingen dermed angår den jevne borger. I samlebegrepet "samfunnssikkerhet" legges helse, miljø og sikkerhet, samt kriminalitetsforebyggende arbeid. (kap. 7, side 183) Siktemålet er å skape et trygt, robust og sikkert samfunn. Det pekes også på at de ulike sikkerhetshensynene som er nevnt, har ulike grad av lovforankring.

Kriminalitetsforebyggende hensyn i planleggingen er nytt og kan verken støtte seg på lovforankring eller tradisjon. Kriminalitet har meget sammensatte årsaker. Det fysiske og sosiale miljøet er noen av mange faktorer. Både menneskelig og økonomisk representerer kriminalitet en stor samfunnsmessig belastning. Det er derfor viktig at den kunnskap som er utviklet om forebygging gjennom fysiske og sosiale miljøkvaliteter tas aktivt i bruk.

Det fysiske miljøet er en viktig ramme for det sosiale liv og den livskvaliteten for den enkelte som lokalsamfunnene ønsker å utvikle. Dårlig fysisk planlegging kan

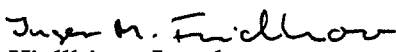
oppmuntre til kriminalitet. Mørke parkeringsplasser på baksiden av næringsbygg har vært populære åsteder for bilinnbrudd. Det er ikke uvesentlig hvordan man anlegger gang- og sykkelstier for tryggheten barn og eldre skal føle ved bruk av disse. Mørke underganger og tett vegetasjon gir utrygghet. Tyver liker ikke blindveier som gir få retrettmuligheter. Som et strategisk virkemiddel i planleggingen, kan kriminalitetsforebyggende sjekklister være et viktig virkemiddel. KRÅD vil i denne sammenheng vise til materiale som rådet har utarbeidet til bruk for kommunene i plansaker.

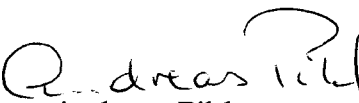
Planlovutvalget anbefaler at samfunnssikkerhet tas inn i den alminnelige delen av kapitlet om kommuneplanlegging. KRÅD vil sterkt støtte dette.

Konsekvensutredning kreves når planer er av vesentlig betydning for Samfunnssikkerheten og det vises her til motivene til § 1-9. KRÅD vil anbefale at det eksplisitt nevnes at dette også gjelder kriminalitetsforebygging slik at § 1-9 kan lyde: **....som kan ha vesentlig virkninger på miljø, naturressurser eller samfunn herunder kriminalitetsutvikling..**

Til slutt vil vi gjøre oppmerksom på at KRÅD har utviklingsarbeid i gang i ca 70 kommuner der nye samarbeidsformer mellom politi og kommuner er tatt i bruk som ledd i et kriminalitetsforebyggende arbeid. Det er svært viktig at dette arbeidet blir spredt videre til flere kommuner og at det blir godt forankret i det kommunale plan- og utviklingsarbeidet. Det kan være aktuelt å sette i gang utprøving av kommunedelplaner for kriminalitetsforebygging eller trygghetsskapende arbeid i et utvalg av disse kommunene.

Med hilsen
Det kriminalitetsforebyggende råd

for Kjellbjørg Lunde
rådsleder

Andreas Pihl
nestleder

Kopi: Justisdepartementet